

مقدمه‌ای بر نظریه سیستم‌ها و خانواده درمانی

تألیف:

رافائل جی بکووار
دوروتی اس بکووار

مترجم:

علی حسینعلی بیکی



انتشارات آوای نور
تهران-۱۳۹۸

سرشناسه	: بکوار، رافائل ج.، ۱۹۲۱- م. -Becvar, Raphael J., ۱۹۲۱
عنوان و نام پدیاور	: مقدمه‌ای بر نظریه سیستم‌ها و خانواده‌درمانی/ تالیف رافائل جی بکوار، دوروتی‌اس بکوار؛ مترجم علی حسینی‌علی‌بیگی.
مشخصات نشر	: تهران: آوای نور، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۲ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۵۴۲-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: عنوان اصلی: Systems theory and family therapy : a primer, [۲۰۱۸]. ۳rd. ed, [
موضوع	: روان‌درمانی خانواده
موضوع	: Family psychotherapy
موضوع	: نظام‌های اجتماعی
موضوع	: Social systems
شناسه افزوده	: بکوار، داروتی استرو، ۱۹۴۱ - م.
شناسه افزوده	: Becvar, Dorothy Stroh
شناسه افزوده	: حسینی‌علی بیگی، علی، ۱۳۷۳-، مترجم
رده بندی کنگره	: ۵/۴۸۸RC
رده بندی دیویی	: ۸۹۱۵۶/۶۱۶
شماره	: ۵۹۰۴۰۶۰
کتابشناسی ملی	

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری،
پلاک ۹۹، طبقه دوم تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵ / دورنگار: ۶۶۴۸۰۸۸۲



مقدمه ای بر نظریه سیستم ها و خانواده درمانی

تالیف: رافائل جی بکوار - دوروتی اس بکوار

مترجم: علی حسینعلی بیکی

ناشر: انتشارات آوای نور

صفحه آرا: فاطمه حامدی

چاپ: اول ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۵۴۲-۷

قیمت ۳۵۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

تقدیم و سپاسگزاری

اگر قبول شأنشان بیفتد، این پاره ورق را تقدیم به کسانی می‌کنم که سرآغاز تولد من هستند؛ از یکی زاده می‌شوم و از دیگری جاودانه؛ مادری که تار مویی از او به پای من سیاه نماند و همسری که با معرفت، صبوری و مهربانی بی‌بدیلش، مرا در این عرصه همراهی کرد. و تقدیم به آنانی که در تحکیم و رشد سیستم خانواده، سهمی می‌گذارند...

فهرست مطالب

مقدمه: چگونه از این کتاب استفاده کنیم؟.....	۷
فصل اول: در باب نظریه‌ها.....	۱۱
فصل دوم: نظریه سیستم‌ها/دانش هدایت‌گری: یک تغییر پارادایمیک.....	۱۷
تجددگرایی.....	۲۳
فراتجددگرایی.....	۲۴
برساخت‌گرایی.....	۲۶
برساخت‌گرایی اجتماعی.....	۲۷
دانش هدایت‌گری مرتبه اول و مرتبه دوم.....	۲۹
فصل سوم: دانش هدایت‌گری مرتبه اول: تعریف مفاهیم.....	۳۲
مرزها.....	۳۶
پردازش اطلاعات / ارتباطات.....	۳۸
بافت (زمینه).....	۴۳
آنتروپی و آنتروپی منفی.....	۴۳
هم‌پایانی.....	۴۵
تعادل حیاتی، ساخت خواهی و ساخت آفرینی.....	۴۶
سیستم‌های باز و بسته.....	۴۸
پسخوراند مثبت و منفی.....	۴۹
بازگشت.....	۵۴
رابطه.....	۵۵
کلیت.....	۶۰
خلاصه و نتیجه‌گیری.....	۶۴
فصل چهارم: دانش هدایت‌گری مرتبه دوم: تعریف مفاهیم.....	۶۶
خودآفرینی.....	۷۰
حوزه‌های توافقی.....	۷۱

۷۲	معرفت‌شناسی مشارکت
۷۳	پسخوراند
۷۳	رانش غیر هدفمند
۷۴	باز و بسته بودن
۷۵	واقعیت به مثابه امری چندجهانی
۷۶	جفت شدن ساختاری
۷۶	جبرگرایی ساختاری
۷۷	کلیت و خودارجاعی
۷۷	خلاصه و نتیجه‌گیری
۸۱	فصل پنجم: داستان‌ها / سیستم‌های تفسیری خانواده
۹۱	فصل ششم: رشد خانواده در پرتو چرخه زندگی
۱۱۷	فصل هفتم: خانواده به عنوان یک سیستم
۱۲۷	فصل هشتم: انتقادات و دفاعیات مربوط به دیدگاه سیستم‌ها
۱۴۱	فصل نهم: پیامدهایی برای خانواده درمانی
۱۴۷	ثبات و تغییر
۱۵۰	اصول کلی
۱۶۲	تعامل با خانواده، ارزیابی و اهداف درمانی
۱۷۱	کاربست‌ها
۱۸۸	ملاحظات پایانی
۱۹۱	نتیجه‌گیری
۱۶۶	منابع

هر انسانی، به شیوه خاص خودش جریان
رویدادها را در نظر می‌گیرد و به سرعت
تحت تأثیر آن قرار می‌گیرد. **جورج کلی**

مقدمه

چگونه از این کتاب استفاده کنیم؟

کتاب حاضر به این منظور نگارش و سازماندهی شده است تا به عنوان مقدمه‌ای بر معرفت‌شناسی^۱ یا جهان‌بینی سیستم‌ها، مورد استفاده قرار گیرد. این کتاب ادعای جامعیت و شمولیت ندارد، بلکه بیشتر بدنبال آن است تا با ارائه یک دانش بنیادی و پایه‌ای، مطالعه‌کنندگان کتاب را ترغیب کند تا در مورد سیستم‌ها، خانواده‌ها و نیز در خصوص خانواده درمانی، بدنبال یادگیریهای بیشتری باشند.

خواننده کتاب بایستی این پیش‌آگاهی را داشته باشد که ما دیدگاه سیستم‌ها را ارائه نمی‌دهیم، بلکه ما یکی از دیدگاه سیستم‌ها - یعنی دیدگاه خودمان از رویکرد سیستم‌ها - را ارائه می‌دهیم. ما برخی از مفاهیم بنیادی که بدان‌وسیله سیستم‌های اجتماعی و علی‌الخصوص سیستم خانواده میتواند درک شود را توصیف می‌کنیم و خوانندگان را به این چالش دعوت می‌کنیم که از این اطلاعات در جهت خلق نظریه خودشان در خصوص سیستم‌ها استفاده کنند. بر این اساس، ما معتقدیم که یک فرد نمی‌تواند این کار را انجام ندهد. در حقیقت، بسیار بعید و دور از ذهن به نظر می‌رسد که هر فردی دقیقاً مشابه سایر افراد یک نظریه را درک کند و یا بفهمد. شما می‌توانید درک مخصوص به خودتان را از نظریه داشته باشید، اما احتمالاً درک شما با درک نویسنده نظریه، یکسان نیست. زمانی که ما نظریه‌ای را مطالعه می‌کنیم، معنای مفاهیم و سازه‌های آن را مطابق با و مبتنی بر چهارچوب مفهومی که قبلاً^۲ آموخته‌ایم و نیز بر اساس شیوه‌ای که به هستی نگاه می‌کنیم، تجربه می‌کنیم.

^۱ Epistemology

توضیحات و مثال‌هایی که به منظور تبیین و تشریح مفاهیم در این کتاب ارائه شده است، بر مبنای خانواده است که به عنوان نظام اجتماعی بیشترین اهمیت را برای ما دارد. ما می‌توانستیم دیگر سیستم‌های اجتماعی را به عنوان مثال‌های بکار رفته در این کتاب مورد بررسی قرار دهیم. در هر صورت، کاربرد عمومی‌تر هدف ما نبود، شما ممکن است این مفاهیم را در توصیف و درک سایر سیستم‌ها مفید بیابید، اما ما این وظیفه را به شما واگذار می‌کنیم.

از زمان اولین نگارش این کتاب، تحولات زیادی هم در حوزه خانواده درمانی و هم در تکامل تفکر سیستمی به وقوع پیوسته است. بر همین اساس، در ویرایش دوم این کتاب، ما تعریف خود از نظریه سیستم‌ها را گسترش دادیم، بطوری‌که دانش هدایت‌گری را در بر گرفت و توضیح دادیم که چگونه دانش هدایت‌گری، مرتبه اول با جریان مدرنیته جفت‌وجور می‌شود، در حالی‌که دانش هدایت‌گری مرتبه دوم و مفاهیم مرتبط به بر ساخت‌گرایی و بر ساخت‌گرایی اجتماعی بیشتر با جریان پست مدرن همخوان و سازگار است. برای ویرایش حاضر، ما با چالش‌های گوناگونی مواجه بودیم.

هنگامی که ناشر با ما تماس گرفت و پیشنهاد نگارش ویراست سوم کتاب *مقدمه‌ای بر نظریه سیستم‌ها و خانواده درمانی* را به ما داد، در خصوص اینکه چه قسمت‌هایی باید حفظ شود و چه قسمت‌هایی باید تغییر پیدا کند، باید تصمیمات مهمی می‌گرفتیم. به واقع، ویرایش دوم این کتاب در سال ۱۹۹۹ بیرون آمد و در بسیاری موارد پس از گذشت هجده سال می‌بایست یک ویرایش به روز در دستور کار قرار می‌گرفت. اولین چالش این بود که ویراست دوم کتاب شهرت خودش را حفظ کرده بود. چالش دوم این بود که نظریه سیستم‌ها بدون تغییر باقی مانده بود. بنابراین ما نمی‌توانستیم نظریه سیستم‌ها را مجدداً بگونه‌ای بنویسیم که کتاب قبلی را بهبود بخشیده یا بروز کند. با این حال، ما معتقدیم که یک فرد نمی‌تواند به فهم «واقعی» یا «حقیقی» از نظریه سیستم‌ها دست پیدا کند و آن را تبیین کند. ما تنها می‌توانیم داستان خودمان از نظریه را نقل کنیم، یعنی همان کاری که ما در ویراست اول و دوم کتاب انجام دادیم. داستان ما تغییر نکرده است و بنابراین نمی‌توانیم

داستان متفاوت دیگری از نظریه سیستم‌ها بگوییم. پس با این تفاسیر چه چیزی باعث شد که ما با درخواست نگارش ویراست سوم کتاب موافقت کنیم؟ ما تصمیم گرفتیم که مفاهیم استفاده شده برای توصیف پویایی‌های سیستم خانواده را گسترش داده و توضیح عمیق‌تری از آنها بدست دهیم. همچنین تصمیم گرفتیم که نمونه‌ها و مثال‌های مربوط به فرآیند خانواده درمانی بر مبنای دیدگاه سیستم‌ها را بیشتر کنیم. و در نهایت، ما به این نتیجه رسیدیم که فصل جدیدی ایجاد کنیم که در آن، ما فهم خودمان از نظریه سیستم‌ها را بدون تمرکز بر خانواده ارائه دهیم. در عین حال، ما کماکان به این عقیده ادامه خواهیم داد که خانواده درمانی و زوج درمانی از دیدگاهی مشروعیت پیدا می‌کند که افراد را به عنوان موجودات دارای وابستگی متقابل در نظر می‌گیرد. باور ما این است که اگر افراد به عنوان واحدهای مجزا و مستقل در نظر گرفته شوند، آن وقت زوج درمانی و خانواده درمانی، بی‌معنی خواهد بود. دیدگاه سیستم‌ها، شیوه‌ای از درک و فهم پویایی‌های این وابستگی‌های متقابل را فراهم می‌آورد. علاوه بر این، رویکردی است که ما دریافته‌ایم می‌تواند بسیار مفید و سودمند باشد. امید ما این است که شما هم آن را مفید بیابید.

رافائل جی بکوار

دوروتی اس بکوار

اس تی. لوئیس

